
Reactie VOS/ABB op de Sectorale waarderingskaders PO/SO/VO 2017

In de conceptregelingen wordt al snel verwezen naar het reeds in de Tweede Kamer aangenomen wetsvoorstel tot een meer doeltreffender regeling van onderwijstoezicht. VOS/ABB heeft zich na een vroegtijdige kritische kanttekening inmiddels duidelijk achter het voorstel geschaard. Graag beginnen we daarom met een citaat van de heer Bisschop (SGP) als een van de indieners van het wetsvoorstel:

“De inspectie houdt de verantwoordelijkheid om de kwaliteit van het onderwijs over de volle breedte te stimuleren. Maar dat is niet allemaal onderdeel van het toezicht. De inspectie moet er dus voor zorgen dat zij alleen in het kader van het toezicht ook beoordeelt, oordelen uitspreekt, normerende uitspraken doet. Die moeten dus altijd gebaseerd zijn op de deugdelijkheidseisen. Alleen dan kan de inspectie aangeven waarin de school fundamenteel tekortschiet. Buiten de sfeer van het toezicht op de deugdelijkheidseisen moet het voor scholen volstrekt duidelijk zijn dat het gaat om inzichten en adviezen van de inspectie, waarvan de school desgewenst kan afwijken zonder dat dat tot sancties leidt”.

De regelingen gaan in hun inleidende paragrafen goed in op het onderscheid dat Bisschop hiervoor maakt. Getracht is te komen tot een helder overzicht waarbij duidelijk is wat wel onder de deugdelijkheidseisen valt en wat daarbuiten valt, in lijn met voormeld wetsvoorstel.

Wanneer er gekeken wordt naar de waarderingskaders zelf, uitgewerkt in de standaarden met elk een eigen uitwerking en verantwoording, dan wordt een beeld van het voorgestelde toekomstig toezicht geschetst dat goed te begrijpen is voor de onderwijsprofessionals, zoals onze leden: de schoolbesturen. Echter, het onderscheid tussen deugdelijkheidseisen of inspectiewensen is in de uitwerking en verantwoording zelf niet altijd duidelijk te herkennen. Niet duidelijk is of de Inspectie van het Onderwijs dan ten aanzien van een deel van de betreffende standaard kan oordelen (op basis van de deugdelijkheidseisen) of slechts kan stimuleren en adviseren. Door opname van een wettelijke bepaling bij de verantwoording wordt niet genoegzaam duidelijk onderscheid gemaakt of ter zake die betreffende standaard dit al dan niet, geheel of ten dele, onder de deugdelijkheidseisen valt. Bij alle 17 standaarden staat onder het kopje verantwoording een wettelijke bepaling benoemd. Gegeven de uitleg in de inleiding van de regelingen zou die wettelijke bepaling alleen al impliceren dat de standaard bestaat uit deugdelijkheidseisen. Onder de kopjes uitwerking en verantwoording vloeien de deugdelijkheidseisen en bijkomende wensen nog teveel ineen. De aanzet is goed, maar heeft nog een andere onderscheidingslag.

Ter zake het bestuurstoezicht willen we benadrukken dat uit de standaarden naar voren komt dat de inspectie ook inhoudelijk kwaliteitsoordelen zal (willen) geven aan de lichamen van het bevoegd gezag: het dagelijks bestuur en de intern toezichthouder. Wij zijn van mening dat de inspectie daarmee een stap te ver zet en zo expliciteert waarom er duidelijker in de waarderingskaders en dus ook in de standaarden een onderscheid gemaakt moet worden tussen de deugdelijkheidseisen en bijkomende wensen. Die wensen mogen geen oordeel opleveren! Op de hier voorgestelde wijze wil de extern toezichthouder (inspectie) graag de mogelijkheid om op de stoel van de intern toezichthouder te gaan zitten. Dat kan natuurlijk niet de bedoeling zijn.

Bij het toezicht ten aanzien van de nakoming van die deugdelijkheidseisen door het schoolbestuur, kan de inspectie het schoolbestuur stimuleren ten aanzien van de kwaliteitssturing door het bestuur. Oordelen is een stap te ver.